

מבוי שהוא גבוה פרק ראשון עירובין

יד.

עין משפט
נר מצוה

ע"א א' טושי"ע א"ח ס"י
ש"ק ספי"ק י"ב:
ב' מ"י פ"ז מ"ג מ"ג ס"ג
ה"ל י"ג [טושי"ע ע"ג]:
ע"ב ג' מ"י ע"ג ה"לכ"ב כ"ג
טושי"ע ע"ג ספי"ק
כ"ד:
פ' ד' ה' מ"י ע"ג ה"לכ"ב כ"ד
טושי"ע ע"ג ספי"ק כ"א:
פ"א ו' מ"י ע"ג ה"לכ"ב כ"ה
טושי"ע ע"ג ספי"ק כ"ב:
פ"ב ז' מ"י ע"ג טושי"ע ע"ג
ספי"ק כ"ג:
פ"ג ח' ע"ז מ"י ע"ג ספי"ק
ה"לכ"ב ע"ג ה"לכ"ב י"ג
טושי"ע ע"ג ספי"ק פ':
פ"ד ט' מ"י ע"ג ה"לכ"ב כ"ו
טושי"ע ע"ג ספי"ק פ':
פ"ה י' מ"י ע"ג טושי"ע
ע"ג ספי"ק ע"י:

תורה אור השלם

1. וַיַּעַשׂ אֶת הָאָזְנַי מִדָּבָר
עֵשֶׂר בְּאָמְנָה מִשְׁפָּחוֹ עַד
עֵשֶׂר וְעָלָה קְצֵי וְהָמְשָׁה
בְּאָמְנָה קוּמְתוֹ וְקָו
שְׁלֹשִׁים בְּאָמְנָה יָסָב אֹתוֹ
סָבִיב: מ"לכ"א ז' כ"ג
2. וַיִּבְרָא טֶפֶח וַשְׁפָּחוֹ
בִּמְעֻשָׁה שְׁפַת כּוֹס פָּרַח
שׁוֹשַׁן אֲלָפִים בֵּית יִבְלִי:
מ"לכ"א ז' כ"ג
3. וַאֲשֵׁר בִּי תִצַּח מִמֶּנּוּ
שָׁכַבְתָּ יָרֵד וְרָחֵץ בְּמַיִם
אֵת כָּל בִּישׁוֹ וְשֹׂמְאָה עַד
הַקָּרָב: וְקִיָּא טו ט"ז

מבוא רש"י

קורה הידועה. להמיר
המבוי ומנוה על רוחם
פחה המבוי ומנוה לטות
זו אינה מנוה לשני
המלטים (סוכה י"ח).
רש"י ג' אומר פחות
מארבעה ר"ש סכילה
ליה ככל דוכתא פחות מד'
לנדר למי (ע"פ ט. סוכה
כ"ב). רחבה ארבעה
אע"פ שאינה בריאה.
אם הימה קורה ד' טפחים,
אע"פ שהיא דקה ואינה
חוקה לקבל ארבע משיכה,
היא דתמן מבנה ציאה
כדי לקבל ארבע משיכה
תכנה ד' טפחים קאמנ'
(ע"פ ג). וקו שלשים
באמה ד' אוחו סביב.
לעשר אמות רוחם שלשים
אמה היקף (סוכה ז').

רב ניסים גאון

היה לה מחיצה
שהגדלים בווקעין בה.
עיקר בירור זה בתוספת'
כלאים והיה הברייתא
האמורה בזה הפרק הבא
לפניה, כל שהוא פחות
מ' צריך שלא יהא בין זה
לזה ג' שלא יודק הגדר
בבת ראש, וכבר ביררוהו
בפרק הוורק במס' שבת.
אמר אבוי ר' יוסי בר'
יהודה סבר לה כאבה
בתא. היא שאמר במשנה
היתה שלקש או שלקנים
רואין אותה כאילו היא
שלמחבת. ור' יוסי בנו
השנה עמו בזה הדבר כמו
שהוכיח בנו הברייתא
בכאן ר' יוסי בר' יהודה
אומר רואין את העליונה
כאילו היא למטה. ברואין

ובלבד שלא תהא עליונה למעלה מעשרים. צ"ל הישן (סוכה כג).
פריך מהכל למאן דאמר כל היכל לית ציה טפח לא
אמרין חבוט רמי ומשני תריץ הכי ובלבד שלא תהא עליונה למעלה
מכ' אלף בתוך כ' ותחתונה סמוכה לה בפחות משלשה וקשה לדפריך
מר' יוסי בר' יהודה לסייעין מרבנן
לית להו רואין ואומר ר"י לטעמי
דרבנן לאו ממש לית להו חבוט
רמי בפחות מטפח אלף משום
דצעי קורה ראויה לקבל ארבע ופסולי
קורה הנופתל ברוח ושמי קורות
המתאימות אפילו בפחות משלשה
משום דצעי קורה ראויה לקבל ארבע:
אתנייה רחבה ובריהא. פירש
רשב"ם ואין מחלוקת
צדק וקשה לזו יש למחוק כל צדק
דרואין אלף נראה שהיה ע' מהפך דברי
רבי יהודה לרבנן וא"ל מ"ל פריך
מרבי אלעאי דילמא כרבנן ס"ל וי"ל
לזו מתוקם מילמיה כרבנן דהא
רחבה ארבעה קאמ' ולרבנן דיה שמהא
רחבה טפח ואפילו אינה צריאה
אלף על כרחק מרבי יהודה וס"ד
דקיס ליה לר' אלעאי דר' יהודה צעי
רחבה ד' אלף אין לריך שמהא צריאה
ומשני רחבה ארבעה שפתי אלף
ברחבה טפח צעי ר' יהודה שמהא
צריאה ע' ומיהו קאיא כיון דגם דברי
רבנן מהפך הוה ליה ל' ולממר מילמיה
ארבנן ולממר אתנייה רחבה אע"פ
שאינה צריאה כמילמיהו דרבנן
ונראה לרבנן מס דרב יהודה ממני
ליה אמילמיה דרבנן ואמר ליה רבי
אתנייה רחבה וצריאה כמו דמתני
אלף שהש"ס המתין לבד הגמרא
זו עד סקיים פלוגמיהו והשתא פריך
מר' אלעאי דמסתמא הוי כרבנן
ולפי זה יש להוכיח דאין הלכה כרב
דקאמנ' לעיל (ד' ה'). אתנייה לריך
למעט דהמשנה לא נשנית כמו שהגיה
וכאן נשנית כמו שהגיה וכן פסקו
הגאונים וה"ג:

הוא שפחה שלשה. משמע
שהחבוט מנומנס
וכן צפ"ק דצ"ג (ד' יד') גבי שני
טפחים שנשמטרו בחרון ששס ספר
תורה מונח שהיא צהיקפה ששה
טפחים ופריך כיון דלאמצעימנו נגלל
נפיש ליה משני טפחים וכן צתר הנלי
דמשני צפסר דעורה לחמלו נגלל
ופריך אכתי מני צברי היכי תיבי
משמע דמומנס לגמרי וקשיל דאין
החשזון מדוקדק לפי חכמי המדות:
כמה

הוא שפחה שלשה. משמע
שהחבוט מנומנס
וכן צפ"ק דצ"ג (ד' יד') גבי שני
טפחים שנשמטרו בחרון ששס ספר
תורה מונח שהיא צהיקפה ששה
טפחים ופריך כיון דלאמצעימנו נגלל
נפיש ליה משני טפחים וכן צתר הנלי
דמשני צפסר דעורה לחמלו נגלל
ופריך אכתי מני צברי היכי תיבי
משמע דמומנס לגמרי וקשיל דאין
החשזון מדוקדק לפי חכמי המדות:
כמה

הוא שפחה שלשה. משמע
שהחבוט מנומנס
וכן צפ"ק דצ"ג (ד' יד') גבי שני
טפחים שנשמטרו בחרון ששס ספר
תורה מונח שהיא צהיקפה ששה
טפחים ופריך כיון דלאמצעימנו נגלל
נפיש ליה משני טפחים וכן צתר הנלי
דמשני צפסר דעורה לחמלו נגלל
ופריך אכתי מני צברי היכי תיבי
משמע דמומנס לגמרי וקשיל דאין
החשזון מדוקדק לפי חכמי המדות:
כמה

הוא שפחה שלשה. משמע
שהחבוט מנומנס
וכן צפ"ק דצ"ג (ד' יד') גבי שני
טפחים שנשמטרו בחרון ששס ספר
תורה מונח שהיא צהיקפה ששה
טפחים ופריך כיון דלאמצעימנו נגלל
נפיש ליה משני טפחים וכן צתר הנלי
דמשני צפסר דעורה לחמלו נגלל
ופריך אכתי מני צברי היכי תיבי
משמע דמומנס לגמרי וקשיל דאין
החשזון מדוקדק לפי חכמי המדות:
כמה

הוא שפחה שלשה. משמע
שהחבוט מנומנס
וכן צפ"ק דצ"ג (ד' יד') גבי שני
טפחים שנשמטרו בחרון ששס ספר
תורה מונח שהיא צהיקפה ששה
טפחים ופריך כיון דלאמצעימנו נגלל
נפיש ליה משני טפחים וכן צתר הנלי
דמשני צפסר דעורה לחמלו נגלל
ופריך אכתי מני צברי היכי תיבי
משמע דמומנס לגמרי וקשיל דאין
החשזון מדוקדק לפי חכמי המדות:
כמה

גבי מנזין לה. לקורה צטיגה ממרח צטיט צשיפוע מלא אצבע
מכאן וכנגדו מכאן ומשוה אותה לקורה. מנזין לשון לצנים: ומעמיד
הקורה. אם הניחה על גבי ימידות אין לריכין שהיה צריאין לקבל
קורה ואריח אלף לקבל קורה לצד דהא לא יהבי אריח עלה וצקורה
הוא דצטיגן קציעות כי יהי דמיהו
היכר ממעיל אל המעמידה לא תלי
היכיר צדיקו: אחד זה ואחד זה.
קורה צטיגן צריאות דאריח ומעמידה
צטו צריאות קורה ואריח: מחלל.
ליות מחילה לייפות כח התירוסי:
שהגדיים צוקעין זה. הואיל וגובהה
שלשה הויה מחילה תלויה ואינה מתרת:
המסאימות. שהשביצן זו אלף זו כמו
תלומים: אחס למעלה ואחס למטה.
העליונה כו'. עד שיהא זו אלף זו
ובין שתייה כדי לקבל אריח זו אלף זו
אלף שחמת מעמידים [שלנה] גבוהים
משל צחמה וגבוהים ממנה: רואין אם
העליונה כו'. עד שיהא זו אלף זו
צטוה: למעלה מעשרים אמה. מן
הקרקע דאין שם הכשר קורה: ולא
סחוסה למטה מי. סמוך לקרקע:
דאיס ליה רואין. נמי כאצורה לומר
במתני' רואין אותה כאילו היא של
מתכת: היינו סד. דתנא צרישא רחבה
אע"פ שאינה צריאה ולמה לי מו הימה
של קש דלזינה צריאה רואין אותה
כאילו היא של מתכת: צריאה בנינה
אמריין. שרגלי להיות צלותו המין
צריאה כגון קורה של עץ כי אינה
צריאה נמי אמריין רואין כאילו היא
צריאה אלף של קש ושל קניס דלזינה
צריאה בנינה אימא לא אמריין רואין:
פשיטא. דהכל נמי אמריין רואין דמאי

הוא שפחה שלשה. משמע
שהחבוט מנומנס
וכן צפ"ק דצ"ג (ד' יד') גבי שני
טפחים שנשמטרו בחרון ששס ספר
תורה מונח שהיא צהיקפה ששה
טפחים ופריך כיון דלאמצעימנו נגלל
נפיש ליה משני טפחים וכן צתר הנלי
דמשני צפסר דעורה לחמלו נגלל
ופריך אכתי מני צברי היכי תיבי
משמע דמומנס לגמרי וקשיל דאין
החשזון מדוקדק לפי חכמי המדות:
כמה

הוא שפחה שלשה. משמע
שהחבוט מנומנס
וכן צפ"ק דצ"ג (ד' יד') גבי שני
טפחים שנשמטרו בחרון ששס ספר
תורה מונח שהיא צהיקפה ששה
טפחים ופריך כיון דלאמצעימנו נגלל
נפיש ליה משני טפחים וכן צתר הנלי
דמשני צפסר דעורה לחמלו נגלל
ופריך אכתי מני צברי היכי תיבי
משמע דמומנס לגמרי וקשיל דאין
החשזון מדוקדק לפי חכמי המדות:
כמה

הוא שפחה שלשה. משמע
שהחבוט מנומנס
וכן צפ"ק דצ"ג (ד' יד') גבי שני
טפחים שנשמטרו בחרון ששס ספר
תורה מונח שהיא צהיקפה ששה
טפחים ופריך כיון דלאמצעימנו נגלל
נפיש ליה משני טפחים וכן צתר הנלי
דמשני צפסר דעורה לחמלו נגלל
ופריך אכתי מני צברי היכי תיבי
משמע דמומנס לגמרי וקשיל דאין
החשזון מדוקדק לפי חכמי המדות:
כמה

הוא שפחה שלשה. משמע
שהחבוט מנומנס
וכן צפ"ק דצ"ג (ד' יד') גבי שני
טפחים שנשמטרו בחרון ששס ספר
תורה מונח שהיא צהיקפה ששה
טפחים ופריך כיון דלאמצעימנו נגלל
נפיש ליה משני טפחים וכן צתר הנלי
דמשני צפסר דעורה לחמלו נגלל
ופריך אכתי מני צברי היכי תיבי
משמע דמומנס לגמרי וקשיל דאין
החשזון מדוקדק לפי חכמי המדות:
כמה

(א) סוכה י"ג. (ב) [מספ'
פ"א ה"ה, ט] [לעיל ט.],
(ג) [שם פ"ז, ד] [בספ"א],
[אבדעא, ט] (ס) [ג"ל תנ',
ו] [בספחים קטו: א] (י) [ע"י
בספחים קטו: ח] [בספ"א],
היתרו, (יא) [בספ"א: ע"ל יט,
ד] [ה"ל ט"ז בשם ה"ל אבדעור
היה דלא קאי לה לא ארבעין ולא
א"ר יהודה אלף רב יהודה
הו ממני לייחס כ"י רב
דע"י הלכתא דלא צעי
צריאה כ"י יהודה וא"ל
אתניי רחבה דלהכתא רחבה
כ"י וצריאה כרבנן ופריך
והאי"ר אלעאי אומר כ"
דהלכתא רחבה ד' אע"פ כ"
[מ"ל ג] ועי"ל דרבנן
יהודה פריך מר' אלעאי
אמר דרב מתנתא רב יהודה
דע"ל כל דציי רב לפי שיהיה
תלמידו וא"כ הוא מילמא לא
דרכי כמאן אחי דלרבנן לא
לכ"ל וציי יהודה צטיגן
צריאה ומשני דרחבה שא"ל
ומודה ר' יהודה דלא צטיגן
צריאה וא"כ ר' יהודה

הגהות הב"ח

(א) גבי' מ'מע"ט שפת כוס
פתי: (ב) ר"ש ר"ה
דלת ליה רואין פתי
דאמר כ"ל ויתנת מני
מחנן: (ג) תוס' ד"ה
למניה ובי' מתקן הוה
ליה לאסוקי ארבנן
מילמיהו וכלמיימ
אתנייה:

רבינו הגאון

כיון שנתפרש במשנה כי
שיעור קורה כדי לקבל
אריח שהיא חצי למניה
של שלשה טפחים, מחצת
האריח טפח ומונח,
למה שטינו היה לקורה
טפח, וטפח ומונח היה
כשיעור אריח. ומשמך כי
משוי האריח על הקורה
בריה (ו)הזקה. ואמר ר"י
חסדה אחת הקורה ואחד
מעמיד קורה כנגד כותלי
המבוי, צריכין אחרת
בריאן כדי לקבל קורה
ואריח שעליה. שמועה
דרב ששת פשוטה היא.
ת"ר קורה היוצאה מכותל
צפוני ואינה נוגעת בכותל
דרומי שהוא כנגדו אלא
יש ביניהן ריח, וכן שמי
קורות אחת יוצאה מכותל
צפוני ואחת יוצאה מכותל
דרומי ואין נוגעת הקורות
זו בזו אלא יש ריח
ביניהן, ואם אוחו הריח
פחות מג' טפחים כלבוד
דמי וא"צ קורה אחרת.
אלא אם אוחו הריח ג'
טפחים, צריך קורה אחרת
למלאות הריח ההוא. רבן
שמעון בן גמליאל אומר
ד' טפחים צריך להביא
קורה אחרת. פחות מר'
טפחים אין צריך. ודבר
כל פחות מד' טפחים
כלבוד דמי. וכן שתי
קורות דקות משכות על
גבי המבוי שאין אחת מהן
בריה לקבל אריח לארבו
שלשה טפחים אין צריך

(א) הל' ג' מינות פלמין שהיון כסן הם משוללי הננה ו"ע.